

Табела 5.1 Спецификација предмета на студијском програму докторских студија

Назив предмета: ГАЈЕЊЕ ШУМА БРДСКО-ПЛАНИНСКОГ ПОДРУЧЈА
Наставник или наставници: др Виолета Бабић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 20 (двадесет)
Услов: Положен испит из предмета: Методи НИР-а; Технике НИР-а,
Циљ предмета: Упознавање студената са специфичностима, карактеристикама, узгојним потребама, и са применом појединих метода природне обнове и неге шума брдско-планинског подручја. Стратегијски приступ и методи гајења шума у складу са природним начелима.
Исход предмета: Оспособљеност студената за примену метода и начина природне обнове и неге шума најзначајнијих и најзаступљенијих врста дрвећа на овим просторима, и за дефинисања узгојних потреба и мера у складу са концепцијом природе блиског гајења шума.
Садржај предмета: <p><i>Теоријска настава:</i> Упоредни приказ основних принципа и метода природног и вештачког обнављања и неге шума, и карактеристика одговарајућих савремених метода природне обнове и неге. Теоријски приступ концепције природи блиског гајења шума и примена у пракси. Назначајнији фактори од којих зависи избор начина обнављања и неге шума – специфични услови станишта и састојинске карактеристике шума брдског подручја, планинског подручја, шума на горњој граници шуме, и карактеристике развоја шума појединих врста дрвећа значајне за избор начина обнављања и неге. Услови и фактори за успешну природну обнову шума: карактеристике станишта, обилност плодоношења, квалитет семена, појава подмлатка, раст и развој подмлатка. Утицај облика и величине подмладне површине на природно подмлађивање и развој подмлатка. Најзначајније класификације стабала у састојини као критеријум за избор и примену одговарајућих узгојних мера, за избор врсте и начина проредног захвата. Специфичности гајења шума хелиофилних и сциофилних врста дрвећа. Принципи и методи гајење чистих састојина букве, храстова, јеле, смрче, бора прирмног основних и комбинованих метода. Основни принципи природног обнављања и неге мешовитих шума. Гајење мешовитих шума храстова и граба, сладуна и цера, храста китњака и букве, шуме јавора и јасена, букве и јеле, шуме букве, јеле и смрче, шуме смрче и белог бора.</p> <p><i>Практична настава:</i> Симулација извођења одговарајућих узгојних радова на примерима Оцена успешности природног обнављања шума. Показатељи ефеката извршених мера неге шума; рационализација сеча као мера неге. Израда плана гајења шума. Прилагођавање узгојних мера затеченом стању шума, и адаптивност у складу са актуелним климатским променама.</p>
Препоручена литература: Стојановић, Љ, Крстић, М. (2000) Гајење шума, Уџбеник, Финеграф, Београд. Matthews, J. (1989): Silvicultural systems. Clarendon press, Oxford. Poleno Z., Vacek S et al. (2009) Prakticke postupy pestovani lesu. Lsnicke prace Млиншек, Д. (1968): Слободна техника гејења шума на основу неге. Документација за технику и технологију у шумарству, бр. 63, Београд. Diaci J., Govedar Z., Krstic M., Motta R. (2012) Importance and perspectives of Silviculture for science and practice of forestry. International Scientific Conference: Forestry science and practice for the purpose of sustainable development of forestry - 20 years of the Faculty of forestry in Banjaluka. Plenary lecture. Proceedings, 23-40. Banja Luka, Saniga, M. (2007): Pestovanie lesa. Lesnicka fakulta, Zvolen. Norocel VN: (2018) The practice of Silviculture. Brasov. Rafailov, G. (2003): Izborna stopanisuvane na gorite – teorija i praktika. LTU, Sofia. Döbbeler H, Spellman H. (2002) Methodological approach to simulate and evaluate silvicultural treatments under climate change. Forstwissenschaftliches Centralblatt 121:52-69. Govedar Z., Krstić M. (2011) State and silvicultural problems in univen-aged forests of beech, fir and spruce in the in the Republic of Srpska. First Serbian forestry congress – future with forest. Congress Proceedings 12-23, Faculty of Forestry Belgrade. Krstić, M., Stojanović, Lj., Rakonjac Lj. (2010): The tasks of siviculture in regard to the curent climate shange. International Scientific Conference “Forest ecosystems and climate changes“. March 9-10 th Plenary lectures., pg. 117-130, Institute of Forestry Belgrade. Krstić, M. (2000): Uticaj pripreme zemljišta na podmladjivanje bukve i jele u uslovima otezanog obnavljanja. Glasnik Šumarskog fak. br. 82 Beograd. Krstić, M., Kanjevac, B., Babić, V. (2018): Effects of extremely high temperatures on some growth parameters of sessile oak (Quercus petraea/Matt./Liebl.) seedlings in northeastern Serbia, Archives of Biological Sciences, Vol. 70, No. 3, pp. 521-529 Belgrade. Krstić, M. (2003) Kitnjakove šume Djerdapskog područja – stanje i uzgojne mere. Monografija. Akademski misao, Beograd. Krstić, M. (2005) Izdanačke bukove šume severoistočne Srbije. Monografija 206 str., Šumarski fakultet - Beograd, Institut za šumarstvo – Beograd. Krstić, M., Stojanović, Lj. (2007) Gajenje šuma hrasta kitnjaka. Poglavlje u monografiji: Hrast kitnjak u Srbiji, Planeta Print, Beograd. Stojanović, Lj., Krstić, M. (2005) Gajenje bukovih šuma. Monografija «Bukva (Fagus moesiaca /Domin, Maly/ Czczott.) u Srbiji». str. 229-257. UŠITS, Šumarski fakultet Univerziteta u Beogradu. Milin Ž., Stojanović Lj.,... Krstić M. et al. (1986): "Rezultati istraživanja najpovoljnijeg načina nege bukovih šuma putem seča proreda preko naučno-proizvodnih oglada na području Šumskih sekcija Boljevac i Bor u 1985. godini". Posebno izdanje, str. 1-187, Beograd.. Stojanović, Lj. (1995): Ekološke proizvodne karakteristike smrčevih šuma i načini prirodnog obnavljanja na području Kopaonika i Golije. Štampana doktorska disertacija, Posebno izdanje, Beograd. Stojanović Lj., Milin Ž.,... Krstić M. et al. (1988) Izbor najpovoljnijeg načina proreda u prirodnim

šumama bukve, hrasta i kulturama bora, preko naučno-proizvodnih oglada na području Bora, Boljevca, Zaječara i Knjaževca. Posebno izdanje, 1-360, Beograd. **Stojanović, Lj., Krstić, M., Ostojić, D.** (1998): Značaj uzgojnih zahvata na razvoj i učešće omorike u mešovitim sastojinama sa drugim vrstama drveća na Tari. Zaštita prirode br.50, Beograd. **Stojanović Lj., Krstić, M., Marković, D.** (2000) Sastojinsko stanje i način prirodnog obnavljanja u mešovitim šumama jele i smrče na području Pljevalja. Glasnik Šum. fak. br.83 Beograd. **Стојановић Љ., Крстић М., Вукин М.** (2013) Узгојно-мелиоративни захвати у шумама сладуна и цера на подручју Липовице-Београд. Округли сто: Обнављање шума сладуна и цера, 27 октобар, Београд. Зборник радова 39-62, УШИТ Србије, ЈП Србијашуме, Институт за шумарство Београд. **Aktuelni radovi** u naučnim časopisima.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 4	Практична настава: 2
<p>Метод извођења наставе: Теоријска настава путем видео-бим презентације. Консултације. Практична настава: симулација извођења одговарајућих узгојних радова на примерима; идивидуални рад студената; проучавање релевантне стручне литературе; теренска екскурзија на објектима у околини Београда за одабране примере привредних шума, у наставним базама, и у рачунарској лабораторији Шумарског факултета; семинарски радови; израда плана гајења шума у оквиру извођачког пројекта газдовања шумама.</p>		
<p>Оцена знања (максимални број поена 100):</p>		
<p>активност у току предавања 10; практична настава 5; семинари (елаборат) 20; усмени испит 65</p>		